

ZKUŠENOSTI MĚST V ČR S ADAPTACEMI NA ZMĚNU KLIMATU

VÝSLEDKY ROZHOVORŮ SE ZÁSTUPCI MĚST

OBSAH

→ Úvodem	5
→ Shrnutí zkušeností měst	6
→ Kontext a cíle studie	7
→ Metoda výběru měst a získávání dat	7
→ Vzorek měst	7
→ Výsledky dotazování	9
→ Stav přípravy dokumentu	9
→ Důvody pro zpracování strategie	9
→ Forma zpracování a proces přípravy	10
→ Hodnocení procesu vzniku strategie	11
→ Překážky a přínosy vzniku strategie	11
→ Návaznost strategie	12
→ Adaptační opatření	13

ZÁKLADNÍ TERMÍNY

ADAPTACE NA ZMĚNU KLIMATU

- Definice Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) z roku 2014: „Proces přizpůsobení se aktuálnímu nebo očekávanému klimatu a jeho účinkům. V lidských systémech se adaptace snaží zmírnit škodu nebo se jí vyhnout nebo využít příležitosti. V některých přírodních systémech může lidský zásah usnadnit přizpůsobení se očekávanému klimatu a jeho dopadům.“
- Úspěšná adaptace na změnu klimatu je jakákoli úprava, která vede ke snížení zranitelnosti vůči dopadům změny klimatu na stanovenou úroveň, aniž by byla ohrožena kvalita životního prostředí a ekonomický a společenský potenciál rozvoje.

ADAPTACE MĚSTA

- Adaptace města na změnu klimatu jsou konkrétní realizovaná opatření, která pomohou včas a bezpečně se přizpůsobit očekávaným změnám počasí, vlnám horka a dalším negativním místním dopadům globálních klimatických změn. Může se jednat třeba o zdokonalené hospodaření s dešťovou vodou nebo stínění i chlazení budov s komplexním využitím zeleně (vč. prostorově nenáročných plošných vegetačních úprav – např. vertikálních zelených stěn).

ADAPTAČNÍ STRATEGIE

- Adaptační strategie je plán, který obsahuje opatření pro bezpečnou budoucnost a udržitelné fungování města v podmínkách měnícího se klimatu v průběhu 21. století. Tento plán obsahuje konkrétní opatření vybraná podle zvláštních podmínek a potenciálních slabých míst daného města. Tyto činnosti umožní předcházet a reagovat na nepříznivé vlivy či možná ohrožení, které bude pro obyvatele i provoz města měnící se klima znamenat.

ADAPTAČNÍ OPATŘENÍ

- Soubor činností, resp. akcí, které zmírňují dopady skutečné nebo předpokládané změny klimatu.

SKLENÍKOVÉ PLYNY (GHG)

- Green house gases, skleníkové plyny. Podle Kjótského protokolu se sleduje sedm nejdůležitějších plynů – oxid uhličitý (CO_2), metan (CH_4), oxid dusný (N_2O), fluorované uhlovodíky (HFC), perfluoruhlovodíky (PFC) a fluorid sírový (SF_6) a fluorid dusitý (NF_3).

KLIMATICKÁ ZMĚNA (nebo též změna klimatu)

- Změna stavu klimatického systému, kterou lze identifikovat prostřednictvím změn jeho vlastností po dobu alespoň několika desetiletí, bez ohledu na to, je-li vyvolána přirozenými změnami nebo lidskou činností. Též veškeré změny klimatu, včetně jeho přirozené variability.

CI2, o. p. s.

- CI2, o. p. s., je nezisková organizace prosazující udržitelný rozvoj ve spolupráci s veřejnou správou, soukromou sférou, vzdělávacími institucemi a veřejností. Hlavní oblasti činnosti jsou indikátory udržitelného rozvoje, podpora aktivit pro ochranu klimatu, environmentální reporting a zpracování tematických strategií (např. adaptační strategie na změnu klimatu).
- Organizace CI2, o. p. s., se dále věnuje oblastem uhlíkové a ekologické stopy a jejich včleňování do řízení organizací i podniků a rovněž přípravě zpráv o stavu životního prostředí měst.

ÚVODEM

→ Změna klimatu je faktem, na němž se shodne naprostá většina vědecké komunity a na níž musí reagovat politici na různých úrovních. V případě měst v České republice je dosud povědomí o konkrétních dopadech změny klimatu na města (např. na vodní režim ve městě, zeleň, budovy atp.) poměrně malé. Přitom právě **veřejná správa na místní úrovni má nejlepší možnosti**, jak na změnu klimatu reagovat a jak se této změně postupně přizpůsobit. Následky změny klimatu se v konkrétním městě mohou projevit v blízké budoucnosti s vysokými místními ekonomickými, environmentálními a sociálními důsledky. Opatření učiněná nyní jsou mnohem efektivnější a levnější než budoucí řešení problémů, jako jsou příválové deště, přehřívání budov i prostředků veřejné dopravy či nedostatek zdrojů pitné vody.

→ V České republice jde stále o novou problematiku, která nabývá na významu s určitým zpožděním za okolními státy Evropské unie. Na situaci reagovalo Ministerstvo životního prostředí České republiky, které v roce 2015 připravilo „Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR.“ Tento dokument představuje důležitý rámcový materiál pro místní adaptační strategie. Adaptační strategie ČR je připravena na roky 2015-2020 s výhledem do roku 2030 a bude implementována Národním akčním plánem adaptace na změnu klimatu. Průběžné plnění Adaptační strategie ČR bude vyhodnoceno v roce 2019 a dále každé 4 roky.

→ Tato studie vznikla jako součást projektu zaměřeného na podporu **přizpůsobení se českých měst změně klimatu**. Konkrétně projekt zapojuje experty, samosprávy a občany dvou měst v České republice (Kopřivnice a Hlučín) do výběru vhodných adaptačních opatření pro tato města.

SHRnutí ZKŮŠENOSTÍ MĚST

ADAPTAČNÍ STRATEGIE, ZPRACOVÁVANÉ VE MĚSTECH ZAHRNUTÝCH DO PRŮZKUMU, MAJÍ VE VŠECH MĚSTECH PODOBU SAMOSTATNÉHO DOKUMENTU. PROTOŽE SE JEDNÁ O VELMI KOMPLEXNÍ A ŠIROKOU PROBLEMATIKU, VŠECHNA MĚSTA KROMĚ PRAHY PŘI ZPRACOVÁNÍ VYUŽILA **METODICKOU PODPORU A ODBORNÉ SLUŽBY EXTERNÍHO ZPRACOVATELE**. JEDNALO SE ZEJMÉNA O ODBORNÉ NEZISKOVÉ A VÝZKUMNÉ ORGANIZACE ZABÝVAJÍCÍ SE ZMĚNOU KLIMATU V ČR NA MUNICI-PÁLNÍ ÚROVNI.

→ V otázce využití vzniklého strategického dokumentu, oslovená města v závislosti na místních okolnostech, vůli politického vedení města a kvalitě obsahu zvolila některý z následujících **přístupů k využití dokumentu**:

a) **Samostatná, plnohodnotná strategie** – bude či již byla schválena orgány města, obvykle s vizí následného propojení s konkrétními akčními plány. Ve strategii jsou proto stanoveny adaptační priority a navržena dílčí témata adaptačních opatření, nejlépe už i s prvotními konkrétními projektovými záměry, které byly jako možná opatření identifikovány v průběhu analytické fáze přípravy strategie.

b) **Důležitý komplexní podkladový dokument** pro strategické a územní plánování – výstupy dokumentu a jeho priority budou zpracovány do strategického a územního plánu města.

c) **Odborná studie** (spíše dílčí podklad vzhledem k menšímu rozsahu zpracování) – využití pro útvary městského úřadu (analýza tématu a místních podmínek, identifikace relevantních hrozeb, návrhy konkrétních opatření).

→ Příprava adaptační strategie byla ve všech městech hodnocena jako **přínosný proces s širšími dopady**, nejde jen o obsah výsledného dokumentu. Města, která se zúčastnila průzkumu, často kladně hodnotila tyto souvislosti přípravy adaptační strategie:

- uvedení do problematiky dopadů změny klimatu
- zaměření pozornosti na adaptace – jako místní téma
- rámec pro systematickou analýzu a návrh adaptací
- příležitost pro aktivní komunikaci a zapojování veřejnosti

→ Přínosy celého procesu, uváděné většinou zapojených měst při jeho hodnocení v průzkumu, současně odrážejí některé typické počáteční **problémy a překážky**, kterým samospráva (úřad) města při přípravě adaptační strategie čelila. Jedná se zejména o riziko nedostatečného zapojení odborníků a místních aktérů. Problémem, který se objevil mezi jmenovanými překážkami ve více městech i skupinách místních aktérů, je neznalost tématu změny klimatu a nepochopení významu a potřeby řešení

adaptace na dopady změny klimatu na místní úrovni. Naopak široká komunikace tématu a zajištění odborné spolupráce a koordinace procesu přípravy adaptační strategie významně napomohla eliminovat uvedené problémy a vstupní bariéry.

→ **Zkušenosti měst**, zapojených do průzkumu, z průběhu přípravy strategie je možné shrnout **v podobě základních příznivých a nepříznivých faktorů**, které současně zobrazují hlavní místní specifika celého procesu v jednotlivých městech.

Příznivé faktory pro zpracování kvalitní strategie zejména jsou:

- široké zapojení odborníků, veřejnosti, místních organizací do identifikace místních problémů a rizik;
- spolupráce s významnými místními aktéry, zejména správci území a infrastruktury, v rámci analytické i návrhové etapy přípravy;
- získání odborných partnerů (mimo místní úroveň) a spolupráce s nimi;
- komunikace s místní komunitou a zapojení veřejnosti (optimálně zahrnutí do procesů místní Agendy 21).

Nepříznivé okolnosti, kterým je vhodné předejít, nebo aspoň pokud možno minimalizovat:

- nedostatečný rozsah workshopů a průzkumů v analytické části;
- nízká podpora, popř. nezájem, vedení města;
- pouze částečné zapojení místních aktérů;
- absence odborných partnerů;
- obecně zpracovaná či neúplná návrhová část;
- nepochopení tématu či nedostatečná komunikace celého procesu s veřejností.

Závěrem je důležité zdůraznit poznatek, že...

... pro kvalitní, široce využitelné výstupy přípravy adaptačního dokumentu je velmi důležitá spolupráce v rámci úřadu a podpora celého procesu ze strany volených zástupců města.

KONTEXT A CÍLE STUDIE

V LETECH 2014–2015 SE NĚKOLIK MĚST V ČESKÉ REPUBLICE ZAČALO ZABÝVAT ADAPTACEMI NA ZMĚNU KLIMATU ZEJMÉNA DÍKY EXTERNÍM DOTACÍM, PŘEDEVŠÍM Z TZV. NORSKÝCH FONDŮ. ŠLO O „PRVNÍ VLAŠTOVKY“ NA TOMTO RELATIVNĚ NOVÉM POLI A Z TOHO DŮVODU JSOU INICIÁLNÍ ZKUŠENOSTI ZÁSTUPCŮ TĚCHTO MĚST VELMI CENNÉ A INSPIRATIVNÍ PRO JEJICH NÁSLEDNÍKY.

→ V rámci studie byly provedeny řízené rozhovory se zástupci vybraných měst, odpovědnými za komunikaci a tvorbu adaptační strategie na změnu klimatu. Záměrem bylo zjistit jejich konkrétní zkušenosti, problémy a přínosy provedených aktivit měst v oblasti vnímání a reakce na změny klimatu na místní

úrovni. Ve studii se tak vedle základních faktů o adaptačních strategiích promítají konkrétní názory. Důležité bylo také zjistit pohled přímo zapojených zástupců měst, jak svou roli vnímají a zejména, co tvorba adaptační strategie městu přinesla.

→ Cílem studie je shrnutí a šíření **zkušeností i příkladů** dobré praxe měst, která se změnou klimatu již zabývají, a zprostředkovat je ostatním městům v ČR. Studie, dle názorů autorů, napomůže sdílet konkrétní informace o změně klimatu a jejich dopadech na místní úrovni, šířit povědomí o procesu přípravy adaptační strategie města a důležitosti adaptací na změnu klimatu na místní úrovni v ČR (města a obce).

METODA VÝBĚRU MĚST A ZÍSKÁVÁNÍ DAT

PRO ÚČELY VYTVOŘENÍ STUDIE O ZKUŠENOSTECH MĚST S ADAPTAČNÍ STRATEGIÍ NA ZMĚNU KLIMATU BYLA OSLOVENA MĚSTA, KTERÁ SE V PRŮBĚHU LET 2015 A 2016 ZAPOJILA DO NĚKOLIKA NA SOBĚ NEZÁVISLÝCH PROJEKTŮ FINANCOVANÝCH ZEJMÉNA Z TZV. NORSKÝCH FONDŮ.¹ NAVÍC BYLA DO STUDIE ZAŘAZENA I CHRUDIM, KDE TVORBA STRATEGIE TEPRVE PROBÍHÁ.

→ Sběr dat od zástupců měst byl proveden ve spolupráci s klíčovými zástupci města v dané oblasti. Při všech rozhovorech bylo využito rámcového dotazníku s otevřenými

otázkami, následně na základě získaných odpovědí byla provedena jejich kategorizace (pokud to na základě charakteru otázky a obsahu konkrétních odpovědí bylo možné).

→ Samotné dotazování proběhlo formou řízeného rozhovoru (tazatel se ptá a zaznamenává odpovědi dotázaného). Šetření bylo provedeno telefonicky v říjnu až listopadu 2016. Celkem bylo osloveno 13 zástupců měst, z nichž žádný neodmítl rozhovor. Všichni oslovení byli ochotni poskytnout odpovědi a sdílet tak své konkrétní zkušenosti, aby je mohla využít také další města v ČR při nastavení celého procesu a přípravě vlastní adaptační strategie.

TABULKA 1 | ZAPOJENÁ MĚSTA DO STUDIE

MĚSTA	HLAVNÍ REALIZÁTOR	PROJEKT
Praha, Brno, Plzeň	Ústav výzkumu globální změny AV ČR v.v.i.	UrbanAdapt „Rozvoj strategií přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách měst s využitím ekosystémové založených přístupů k adaptacím“ ²
Hrádek nad Nisou, Nový Bor	CI2, o. p. s.	Zvyšování povědomí o adaptačních opatřeních na změnu klimatu v prostředí českých měst s využitím norských zkušeností ³
Hradec Králové, Dobruška, Žďár nad Sázavou	Civitas per Populi	Adaptace sídel na změnu klimatu – praktická řešení a sdílení zkušeností ⁴
Rakovník, Kly	Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o. p. s.	Klimadapt ⁵
Kopřivnice, Hlučín	CI2, o. p. s.	Adaptace měst na změnu klimatu – výběr opatření a účast veřejnosti ⁶
Chrudim	Raddit Consulting, s r. o.	

1 Jedná se o Fond Evropského hospodářského prostoru (EHP), který založily tři nečlenské státy EU – Island, Knížectví Lichtenštejnsko a Norské království. V rámci druhé etapy těchto fondů (2007–2014) byla jednou z klíčových programových priorit v tematické oblasti životní prostředí právě změna klimatu.

2 <http://www.urbanadapt.cz>

3 <http://adaptace.ci2.co.cz>

4 <http://www.adaptacesidel.cz>

5 <http://www.klimadapt.cz>

6 <http://adaptace.ci2.co.cz>

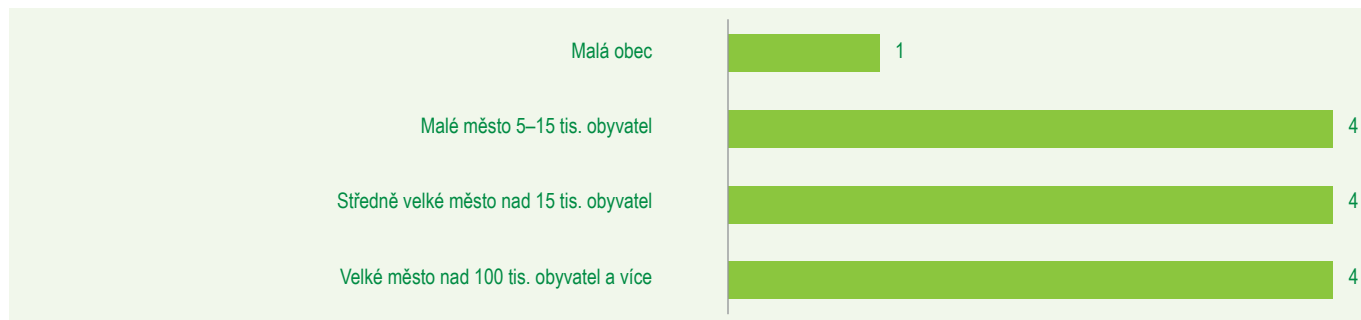
VZOREK MĚST

DO VÝSLEDKŮ SE PROMÍTLY PŘÍSTUPY, NÁZORY A ZKUŠENOSTI MĚST RŮZNÉ VELIKOSTI, Z RŮZNÝCH REGIONŮ ČECH, MORAVY A SLEZSKA. ZASTOUPENÍ DOTAZOVANÝCH MĚST PODLE POČTU OBYVATEL BYLO POMĚRNĚ VYROVNANÉ

(VELKÁ, STŘEDNÍ I MALÁ MĚSTA). DO DOTAZOVÁNÍ BYLA ZAHRNUTA TAKÉ JEDNA MALÁ OBEC.

GRAF 1 | ROZDĚLENÍ MĚST VE STUDIU DLE POČTU OBYVATEL

STAV PŘÍPRAVY DOKUMENTU

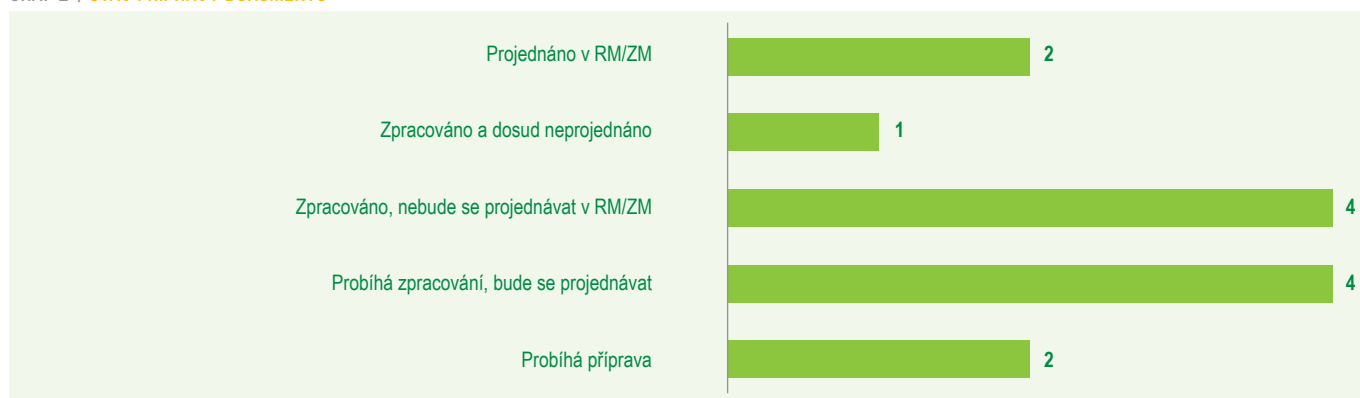

PRVNÍ OTÁZKA PRŮZKUMU SE TÝKALA STAVU PŘÍPRAVY DOKUMENTU (ADAPTAČNÍ STRATEGIE) – ZDA JE JIŽ DOKUMENT ZPRACOVÁN (A SCHVÁLEN), NEBO POUZE ZPRACOVÁN A NESCHVÁLEN, NEBO JE ZATÍM PŘÍPRAVOVÁN A JAK S NÍM BUDE NALOŽENO.

→ Z členění odpovědí je patrné, že zpracovanou a v orgánech města (Rada

města, Zastupitelstvo města) projednanou strategii adaptace na klimatické změny má zatím pouze asi čtvrtina dotázaných měst (stav v listopadu 2016). O důvodech, proč některá města tento dokument ani nehodlají schvalovat, podrobněji vypovídají odpovědi na některé navazující otázky. Významná pro konkrétní schvalovací proces je však kvalita zpracovávaného dokumentu (např. nedostatečná návrhová část). Jiným důvodem je úmysl zpracovaný dokument (cíle a priority) následně včlenit do rozvojových plánů samosprávy (zejména do strategického plánu).

GRAF 2 | STAV PŘÍPRAVY DOKUMENTU

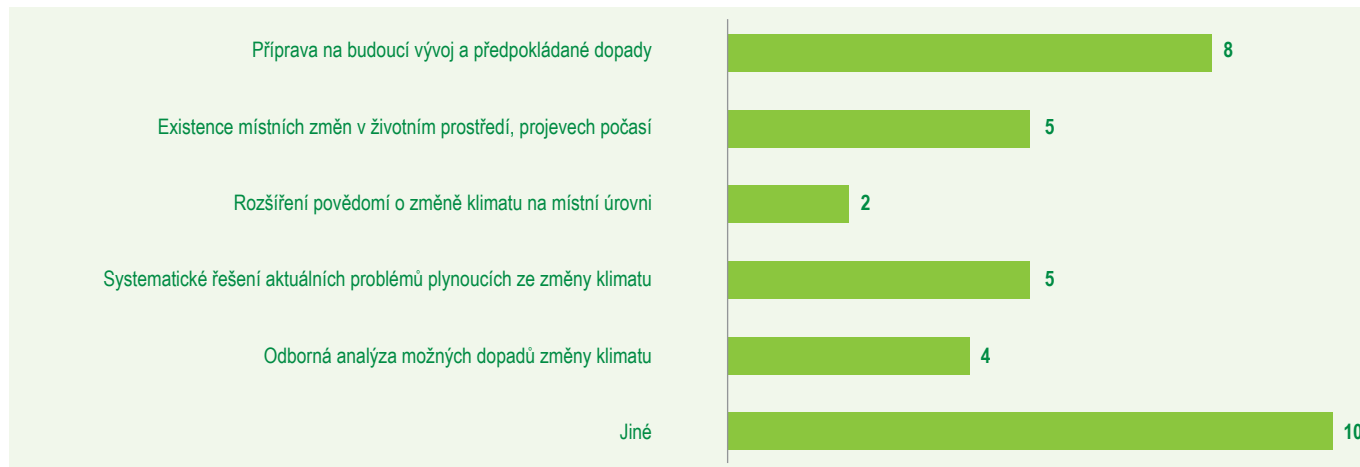
DŮVODY PRO ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE

DRUHÁ OTÁZKA ZJIŠŤOVALA KONKRÉTNÍ DŮVODY, PRO NĚŽ SE ZÁSTUPCI SAMOSPRÁVY MĚSTA ROZHODLI VYTVOŘIT ADAPTAČNÍ STRATEGII. NEJČASTĚJŠÍM DŮVODEM (ÚČELEM) ZPRACOVÁNÍ TOHOTO DOKUMENTU, KTERÝ JE SPOLEČNÝ PRO VÍCE NEŽ POLOVINU MĚST, JE **PŘÍPRAVA NA BUDOUCÍ VÝVOJ A PŘEDPOKLÁDANÉ DŮSLEDKY ZMĚNY KLIMATU**. VÍCE NEŽ TŘETINA MĚST POCIŤUJE PROBLÉMY A EXISTENCI PROJEVŮ ZMĚNY KLIMATU NA SVÉM ÚZEMÍ.

→ Dále také deset měst ústy dotázaných zástupců uvedlo jeden či více svých vlastních, od výše uvedených odlišných, důvodů pro zpracování adaptační strategie. Následující tabulka obsahuje přehled všech uvedených dalších důvodů pro vytvoření adaptační strategie (AS). Opakovaně byly uváděny důvody týkající se možnosti zpracování AS v rámci dotačního projektu a řešení konkrétního dopadu změny klimatu v území (povodně).

GRAF 3 | DŮVODY PRO ZPRACOVÁNÍ ADAPTAČNÍ STRATEGIE

TABULKA 2 | JINÉ DŮVODY PRO ZPRACOVÁNÍ ADAPTAČNÍ STRATEGIE

(4x) Oslovení s nabídkou zpracování AS v rámci dotačního projektu
(2x) Řešení konkrétních dopadů – povodně
Provázání tématu adaptací s SP/ÚP, podklad pro chystaný nový SP
Strategický první krok pro konkrétní dotační projekty
Iniciativa vedoucí odboru životního prostředí, aby město bylo v této oblasti aktivní
Hledání přírodě blízkých řešení problémů s vodním režimem krajiny
Je to závažné téma, a vytvoření studie je další zkušenost pro obec
Zdůraznění závažnosti tématu (vs. krátkodobost lidské paměti)
Šíře záběru a témat, přesah do řady oblastí a potřeba koordinace
O problémech a dopadech změny klimatu už věděli

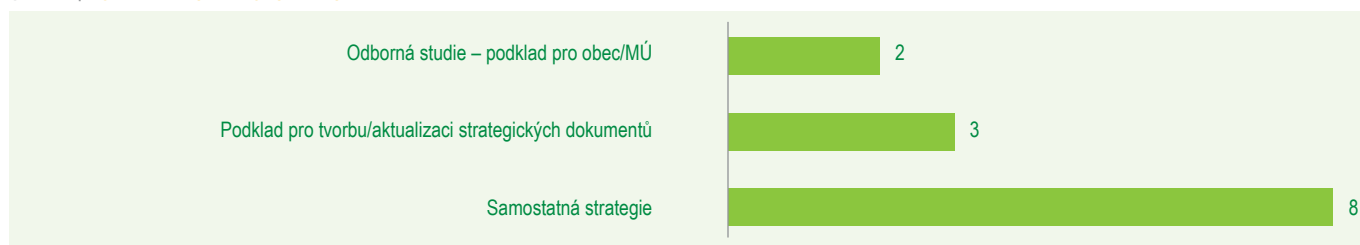
FORMA ZPRACOVÁNÍ A PROCES PŘÍPRAVY

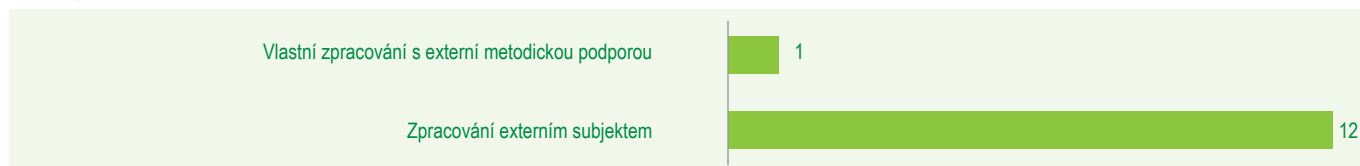
NAVAZUJÍCÍ OTÁZKA BYLA ZAMĚŘENA NA **FORMU ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ PŘÍPRAVOVANÉHO DOKUMENTU**. V ŽÁDNÉM Z MĚST ADAPTAČNÍ STRATEGIE NEBYLA SOUČÁSTÍ JINÉHO DOKUMENTU, BYLA VŽDY SAMOSTATNĚ, ODDĚLENĚ ZPRACOVÁNA. Z POHLEDU VYUŽITÍ SE VŠAK V NĚKTERÝCH MĚSTECH JEDNÁ POUZE O NEZBYTNÝ PODKLADOVÝ DOKUMENT PRO JINÝ, ZASTŘEŠUJÍCÍ DOKUMENT ČI JDE O DÍLČÍ STUDII, NIKOLIV VŠAK PLNOHODNOTNOU SAMOSTATNOU STRATEGII.

→ Pozornost byla v průzkumu věnována procesu přípravy a zpracování dokumentu. S výjimkou hlavního města Prahy všechna města při zpracování využila metodické podpory a odborných služeb externího subjektu.

GRAF 4 | FORMA A VYUŽITÍ DOKUMENTU

GRAF 5 | ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DOKUMENTU

HODNOCENÍ PROCESU VZNIKU STRATEGIE

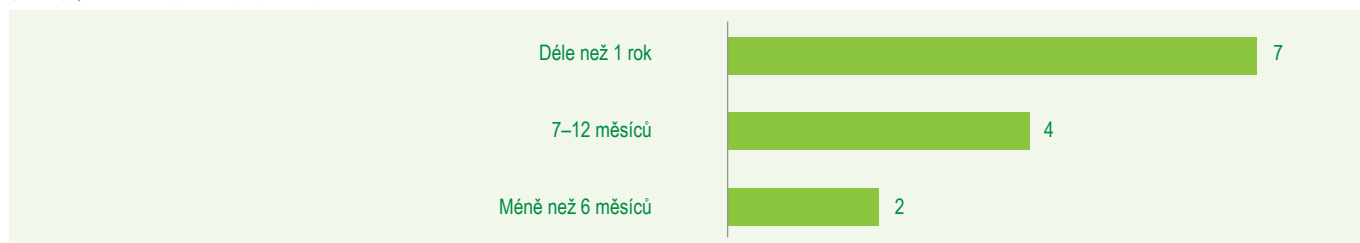

VÝZNAMNOU ČÁST TÉMATIKY PRŮZKUMU TVOŘILY OTEVŘENÉ OTÁZKY VĚNOVANÉ ZHODNOCENÍ SAMOTNÉHO PROCESU VZNIKU STRATEGIE Z POHLEDU SAMOSPRÁVY. OTÁZKY SMĚROVALY ZEJMÉNA NA **DÉLKU ZPRACOVÁNÍ, ZAPOJENÉ AKTÉRY, PŘEKÁŽKY ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE A TAKÉ VEDLEJŠÍ PŘÍNOSY TOHOTO PROCESU**. NĚKTERÉ ODPOVĚDI, ZEJMÉNA TÝKAJÍCÍ SE ROZSAHU A SPECIFIKACE ZAPOJENÝCH AKTÉRŮ, PŘEKÁŽEK A PŘÍNOSŮ, NEBYLO MOŽNÉ STATISTICKY VYHODNOTIT. ODPOVĚDI Z NĚKTERÝCH MĚST, KDE SE STRATEGIE TEPRVE PŘIPRAVUJE, ZAHRNUJÍ POUZE DÍLČÍ ASPEKTY TOHOTO TÉMATU, ZEJMÉNA OČEKÁVANOU DÉLKU ZPRACOVÁNÍ.

→ Převažující délka procesu přípravy strategie je jeden rok a více. Pouze dvě města dokázala strategii (s pomocí externího zpracovatele) připravit za dobu do 6 měsíců.

→ V průběhu přípravy strategie byly v rámci analýzy současného stavu ve všech městech zapojených do průzkumu uspořádány tematické workshopy, do nichž byli zapojeni místní důležití aktéři – odborníci, podniky a organizace, správci infrastruktury, majitelé a uživatelé významných pozemků. V některých městech došlo také k zapojení žáků základních škol a široké veřejnosti, která byla o tomto tématu informována v rámci osvětových akcí a v místních médiích.

GRAF 6 | DÉLKA TVORBY DOKUMENTU

PŘEKÁŽKY A PŘÍNOSY VZNIKU STRATEGIE

PŘEKÁŽKY, KTERÉ SE OBJEVILY V PRŮBĚHU ZPRACOVÁNÍ ADAPTAČNÍ STRATEGIE, SE ČASTO LIŠÍ PODLE MÍSTNÍCH PODMÍNEK I KONKRÉTNÍHO ZVOLENÉHO PŘÍSTUPU K PŘÍPRAVĚ STRATEGIE.

mezi jmenovanými problémy ve více městech i skupinách témat, je neznalost tématu změny klimatu (možné hrozby a dopady) a nepochopení významu a potřeby řešení adaptací na místní úrovni. Jednotlivé odpovědi jsou uvedeny v tabulce.

→ Lze je rozdělit do tří skupin témat – 1. legislativní rámec, 2. zapojení odborníků a místních aktérů (stakeholders) a 3. zapojení veřejnosti. Problémem, který se objevil

TABULKA 3 | PŘEKÁŽKY PROCESU VZNIKU STRATEGIE

1. skupina: Legislativní rámec	Je obtížné legislativně ukotvit adaptace (povinnosti/pobídky realizace opatření soukromými subjekty ad.)
	Nedotažená legislativa ochrany půdy (není prováděcí předpis)
2. skupina: Zapojení odborníků a stakeholders	(2x) Nedostatečné zapojení odborníků do procesu, pouze jedno kolo pracovních skupin
	Problémem zapojení místních zemědělců, nedaří se to
	Nepochopení důležitosti tématu u části úředníků (př. správa prostranství)
	Menší rozsah a kvalita zpracování vstupních informací od expertů
3. skupina: Zapojení veřejnosti	Veřejnost není informována o změně klimatu a hrozbách, nepřikládá tomu důležitost
	Pouze dílčí zapojení veřejnosti, nekvalitní anketa pro veřejnost
	Obtížná komunikace k veřejnosti, nepochopení důležitosti místními novináři
	Nezajímavost pro veřejnost – odborné přednášky, témata málo praktická

→ Vedlejší **přínosy procesu zpracování** adaptační strategie se často týkají informování o tématu, což napomáhá osvětě a celkovému posunu vnímání tématu změny klimatu a adaptací na místní úrovni. Opakovaně bylo rovněž vyzdvíženo

zapojení odborníků, dalších organizací a veřejnosti, v některých městech také škol do celého procesu. Jednotlivé odpovědi jsou uvedeny v následující tabulce.

TABULKA 4 | PŘÍNOSY PROCESU VZNIKU STRATEGIE

1. skupina: Samospráva a úřad	(2x) Nastartování diskuse na téma adaptací, dopad na nově zpracovávaný strategický plán
	Zapojení volených zástupců a celého vedení města – pochopení závažnosti
	Rozeběhla se řada věcí, příprava studií, proces dostal prioritu
	Vytvoření podkladu pro dotační žádosti
2. skupina: Experti a stakeholders	(2x) Zapojení odborníků, dalších organizací, veřejnosti
	Systematizace podkladů
	Nově navázaná spolupráce s odbornými partnery
	Zpracovaná teplotní mapa města, která je přístupná i pro veřejnost
3. skupina: Zapojení veřejnosti	(2x) Významný přínos pro osvětlu, řada lidí o tom vůbec nevěděla
	(2x) Zapojení dětí / základních škol a žákovských týmů
	Zapojení mnoha lidí z řad odborné i laické veřejnosti do identifikace problémů

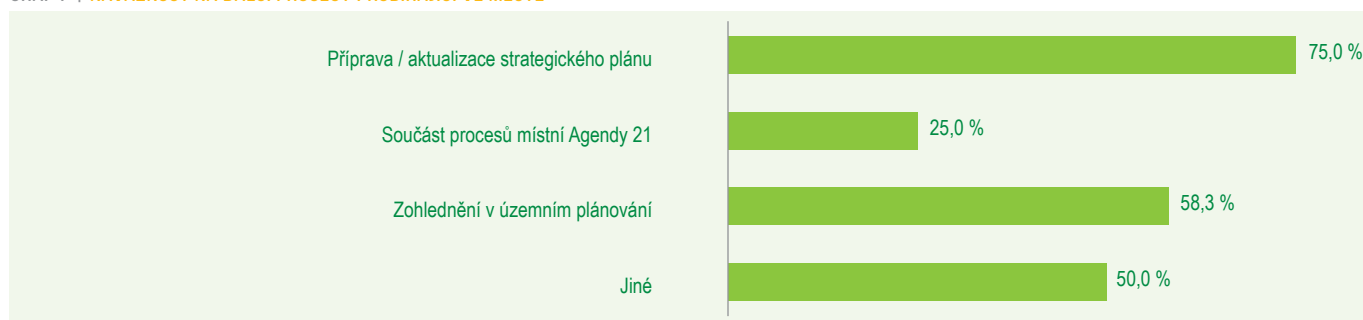
NÁVAZNOST STRATEGIE

DALŠÍ OTÁZKA V PRŮZKUMU SE TÝKALA NÁVAZNOSTI ADAPTAČNÍ STRATEGIE NA DALŠÍ **PROCESY PROBÍHAJÍCÍ VE MĚSTĚ**. TŘI ČTVRTINY MĚST ZAHRNUTÝCH DO PRŮZKUMU ZOHLEDŇUJÍ NEBO SE CHYSTAJÍ ZOHLEDNIT ADAPTAČNÍ PRIORITY VE SVÉM STRATEGICKÉM PLÁNU. ROVNĚŽ ZOHLEDNĚNÍ STRATEGIE V ÚZEMNÍM PLÁNOVÁNÍ PŘEDPOKLÁDÁ VÍCE NEŽ POLOVINA MĚST.

→ Mezi dalšími návaznostmi, které považují města za podstatné, se opakovaně (dvakrát) objevila retence vody v okolí města a celková koncepce uspořádání krajiny. Všechny jiné návaznosti jsou uvedeny v následující tabulce.

GRAF 7 | NÁVAZNOST NA DALŠÍ PROCESY PROBÍHAJÍCÍ VE MĚSTĚ

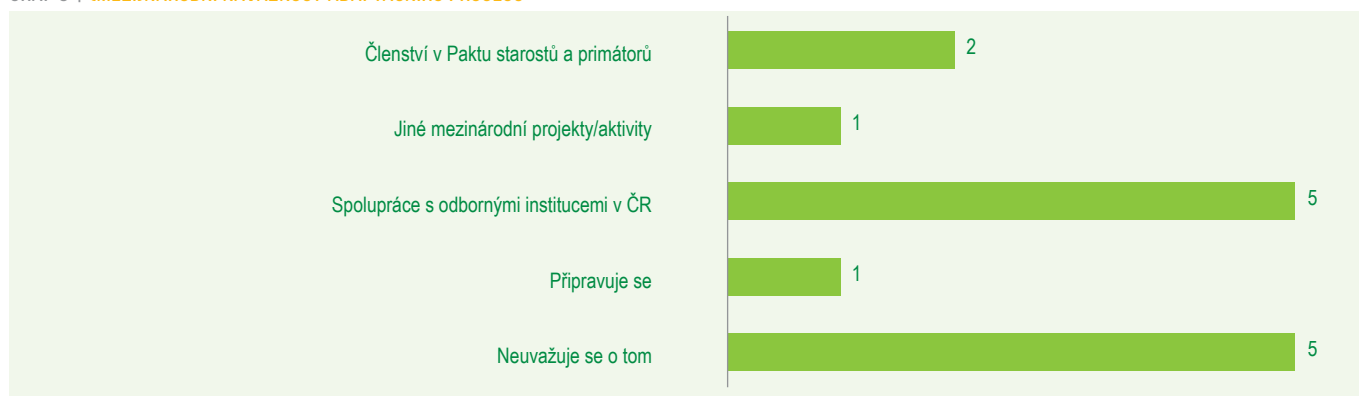
TABULKA 5 | JINÉ UVEDENÉ NÁVAZNOSTI ADAPTAČNÍ STRATEGIE

(2x) Koncepce uspořádání krajiny, retence vody v okolí města (mimo administrativní území)
Součástí dokumentu je katalog projektových záměrů
Žádné – popř. lze provázat se základním plánem rozvoje obce
Příprava pilotních projektů – město půjde příkladem, a ukáže také již realizovanou dobrou praxi
Udržitelná mobilita
Příprava projektů a opatření v rámci ORP
Územní studie sídelní zeleně – připravuje se nový generel, vč. ploch parkovišť

→ Poslední téma, týkající se přípravy samotné strategie a adaptačního procesu, bylo zaměřeno na **národní propojení** (nadregionální v rámci ČR) a **mezinárodní návaznost** adaptačního procesu. Do mezinárodních adaptačních aktivit se plánuje zapojit pouze čtvrtina oslovených měst. Dvě města (Chrudim a Praha) jsou přímo členy mezinárodní iniciativy *Pakt starostů a primátorů pro klima a energii*.

Protože v průzkumu převládala spíše menší města, pro některé z nich (5 měst) je důležitá zejména prakticky dosažitelnější spolupráce s českými odbornými institucemi, zabývajícími se problematikou změny klimatu a adaptací na místní úrovni. Pět měst o žádné spolupráci na národní ani mezinárodní úrovni neuvažuje.

GRAF 8 | (MEZINÁRODNÍ NÁVAZNOST ADAPTAČNÍHO PROCESU)

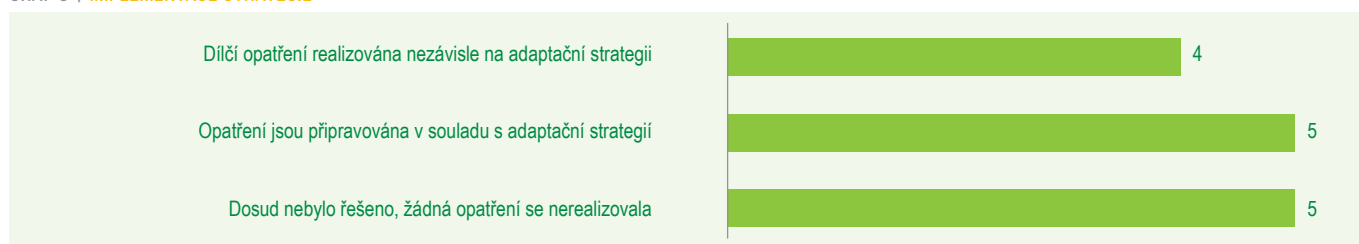
ADAPTAČNÍ OPATŘENÍ

ZÁVĚREČNÁ OTÁZKA CELÉHO PRŮZKUMU SE TÝKALA **REALIZACE ADAPTAČNÍCH OPATŘENÍ** VE VZTAHU K PŘIPRAVOVANÉ NEBO JIŽ DOKONČENÉ ADAPTAČNÍ STRATEGII. ČTYŘI MĚSTA JIŽ NEZÁVISLE NA ADAPTAČNÍ STRATEGII URČITÁ

DÍLČÍ OPATŘENÍ REALIZUJÍ ČI REALIZOVALA. NA DRUHÉ STRANĚ VÍCE NEŽ TŘETINA MĚST ŽÁDNÁ ADAPTAČNÍ OPATŘENÍ NA SVÉM ÚZEMÍ NEREALIZOVALA ANI JE ZATÍM NEPŘIPRAVUJE.

GRAF 9 | IMPLEMENTACE STRATEGIE

Vydává: CI2, o. p. s.
v roce 2016

Sídlo: Jeronýmova 337/6, 252 19 Rudná,
Kancelář: Rumunská 15, 120 00 Praha 2
<http://www.ci2.co.cz> | <http://adaptace.ci2.co.cz>

Autoři textů: Petr Pavelčík, Josef Novák

Vydání první

Stran: 16

Sazba: Grafické studio Petry Sadilové, Jezerská 587, 664 07 Pozořice

ISBN: 978-80-906341-8-3

Podpořeno v rámci projektu „Adaptace měst na změnu klimatu – výběr opatření a účast veřejnosti“, podpořeného v rámci Programu na podporu projektů NNO Ministerstva životního prostředí ČR (MŽP).

OBRÁZEK 5 Hlučín –silniční obchvat | Autor: Lenka Bojďová – Vlastní dílo, CC BY-SA 3.0 | Zdroj: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=27901343>

